

הָאָרִיכִי מִיִּתְרִיךְ

**מחשבות על פרשת 'כי תצא', על חודש אלול ועל מחאת האוהלים
מאת הרבָּה אילה מירון שעשוע, קהילת "בבת עין", ממשלתפופת 'יוצרות ניגון'**

בהפטרת הנחמה לפרשת 'כי תצא', החמישית במניין שבע הפטרות הנחמה, המתוות את הנתיב המוביל אותנו מתענית תשעה באב, דרך ימי הסליחות, בואכה ראש השנה, כותב הנביא ישעיה: **הַרְחִיבִי מְקוֹם אֶהְלֶךְ וִירִיעוֹת מִשְׁפְּנוֹתֶיךָ יְיָ. אֵל תַּחֲשִׁכֵי הָאָרִיכִי מִיִּתְרִיךְ וַיִּתְדַתֶּיךָ חֲזָקִי** (ישעיהו נד ב).

הנביא ישעיהו לא רק מנחם אלא גם מאתגר. הוא מצייר תמונה של חֶבְרָה או קהילה המעודדת את חבריה למתוח את מוטת הכנפיים שלהם, להרחיב את מעגלי הערבות וההדדיות, הדורשת מחבריה לחזור ולמדוד ולאמוד את קוטר המעגל שבתוכו הם מרגישים אחריות לעוללות שאין להן כתובת¹ ולבחון תדיר את אמות המידה שלהם כיחידים ונקהילה.² בעיצומו של חודש אלול, חודש הסליחות, אני רוצה לקשור בין השבת אבידה, הנזכרת בפרשה, לתשובה.

הייתי אומרת שמהלך של תשובה דורש מאיתנו לשוב ולפשפש באותם מקומות בהם התעלמנו, לא ראינו, רחצנו בניקיון כפינו, חמקנו מערבות ומעורבות. מהלך התשובה דורש מאיתנו לתקן ולכילל מחדש את המידות והמדידות, על דרך של השתהות, איסוף, שמירה, בדיקה, יצירת קשר, מסירה, אותם שלבים להם נדרשנו בהשבת האבידה, כאשר האבידה שנקרתה על דרכנו יכולה להיות אבידה, החמצה, שלנו, ואולי גם מציאה, הזדמנות, שנפלה בחלקנו:

לֹא תִרְאֶה אֶת שׂוֹר אֲחִיךָ אוֹ אֶת שִׁיר נְדָחִים וְהִתְעַלְמָתָּ מֵהֶם הַשָּׁב תֵּשִׁיבָם לְאֲחִיךָ: וְאִם לֹא קָרֹב אֲחִיךָ אֵלֶיךָ וְלֹא יִדְעֶנּוּ וְאִסְפָּתוּ אֶל תוֹךְ בֵּיתְךָ וְהָיָה עִמָּךְ עַד דָּרַשׁ אֲחִיךָ אִתּוֹ וְהִשְׁבַּתוּ לוֹ: וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְחִמְרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֵדַת אֲחִיךָ אֲשֶׁר תֵּאבֵד מִמֶּנּוּ וּמִצְאָתָהּ, לֹא תוֹכַל לְהִתְעַלֵּם: (דברים כב א-ג).

מחאת האוהלים השיבה לנו אבידה שהותרנו מאחור ולא טרחנו לחזור ולחפש: את האמון, את האמונה, שהצעקה, שלא כצעקתה של הנערה המאורשה בשדה,³ נשמעת. שלא רק זכותנו לזעוק, אלא גם חובתנו, שהמחאה לא רק אפשרית, אלא גם דרושה; את ההכרה שיש דברים מהם לא נוכל להתעלם.

הדרך להעמיק את היתדות ולמתוח את היריעות טמונה בדרישה להחזיר לעצמנו את זכות ואף את חובת הצעקה⁴ ולהרחיב את תחומיה, כדי שתשמע גם בעיר וגם בשדה.

¹ זאת בהתייחס לסוגיית העגלה הערופה, בחתימת הפרשה הקודמת, פרשת שופטים (דברים כא א-ט).

² וגם לבחון את השאלה מתי ועל מי אנחנו מחילים את אמות המידה שלנו, כפי שמוזהירה הפרשה: **לֹא יִהְיֶה לְךָ בְּבֵיתְךָ אֵיפָה וְאֵיפָה גְדוֹלָה וְקִטְנָה** (דברים כה יד).

³ דברים כב כז.

⁴ זכות הצעקה הוא ביטוי שטבע הסופר יוסף חיים ברנר, בתגובה להערת היו"ר בוועידת הייסוד של הסתדרות הפועלים בישראל, שטען שאין לברנר זכות דיבור. לכך הגיב ברנר באמירה שזכות דיבור אין לו אבל זכות הצעקה יש לו.